

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تریت، نوح جان، اندیشه

دکتر محسن شکوهی یکتا

دانشیار دانشگاه تهران

سرشناسه	: شور، میرنا، بی. (Shure, Myrna B.)
عنوان	: تربیت، نوجوان، اندیشه
شناسه افزوده	: شکوهی یکتا، محسن، ۱۳۳۸ - مترجم
شناسه افزوده	: شیرازیان، هانیه، ۱۳۵۴ - ویراستار
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه فرهنگی هنری تربیت نوین، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۰ ص.؛ مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۷۱۱-۶-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Raising A Thinking Preteen: I Can Problem Solve 2000
یادداشت	: چاپ قبلی: تهران: سپیدبرگ، ۱۳۸۷.
موضوع	: کودکان ۱۱ و ۱۲ ساله - روانشناسی
موضوع	: Preteens -- Psychology
موضوع	: کودکان - اختلاف با دیگران
موضوع	: Interpersonal conflict in children
موضوع	: حل مسأله در کودکان
موضوع	: Problem solving in children
موضوع	: کودکان - سرپرستی
موضوع	: Child rearing
رده بندی کنگره	: BF ۷۲۳/۳۷ش ۹۲۰۱۱
رده بندی دیویی	: ۶۴۵ ۱۲۵
شماره کتابخانه ملی	: ۴۴۸۱۶۱۳

نام کتاب:	تربیت، نوجوان، اندیشه
ترجمه و تألیف:	دکتر محسن شکوهی یکتا
ویراستار:	ستر هانیه شیرازیان
ناشر:	مؤسسه فرهنگی هنری تربیت نوین
تیراژ:	۵۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول - پاییز ۱۳۹۵
قیمت:	۱۵۰۰۰ تومان
لیتوگرافی، چاپ و صحافی:	دیبارنگ
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۱۷۱۱-۶-۳ ISBN: 978-600-91711-6-3

تکثیر، توزیع و تدریس این اثر فقط با مجوز کتبی و نظارت مؤسسه فرهنگی تربیت نوین مجاز است.

فهرست مطالب

۵	سخنی با شما.....
۶	پیش‌گفتار.....
۸	مقدمه.....
۱۲	چرا سنین ۸ تا ۱۲ سال اهمیت زیادی دارد؟.....
۱۵	کودکانی که متفاوت فکر می‌کنند به صورت متفاوتی رفتار می‌کنند.....
۱۶	مهارت اول: درک احساسات و نقطه‌نظر فرد دیگر.....
۱۸	مهارت دوم: درک انگیزه‌ها.....
۱۹	مهارت سوم: یافتن راه‌حل‌های جایگزین.....
۲۰	مهارت چهارم: در نظر گرفتن نتایج و عواقب.....
۲۱	مهارت پنجم: برنامه‌ریزی متوالی.....
۲۳	استفاده از مهارت حل مسئله در زندگی واقعی.....
۲۵	چرا حامد نیاز به یادگیری مهارت‌های حل مسئله دارد؟.....
۲۷	چهار شیوه تربیتی واندین.....
۲۷	روش اعمال زور.....
۲۹	روش پیشنهاد دادن.....
۳۰	روش شرح و توضیح.....
۳۱	روش حل مسئله.....
۳۵	من چه احساسی دارم؟ شما چه احساسی دارید؟.....
۳۶	چگونه کودکان می‌توانند راجع به احساسات فکر کنند؟.....
۳۷	چه کسی باید مشارکت نماید؟.....
۳۷	یادگیری روش حل مسئله.....
۴۴	بازی‌ها و فعالیت‌ها.....
۴۸	استفاده از کلمات احساسی در زندگی واقعی.....
۵۰	مکالمات کوتاه دیگر درباره کلمات احساسی.....
۵۱	خلاصه.....
۵۲	یادآوری.....
۵۳	آیا کسی گوش می‌دهد!.....
۵۵	آموزش به کودکان که گوش کنند.....
۵۸	چرا باید گوش کرد؟.....
۶۵	در زندگی واقعی.....
۶۵	به کار گرفتن روش حل مسئله: گفت‌وگوهای حل مسئله در زندگی واقعی.....
۶۷	خلاصه.....
۶۹	آیا مسائل همان‌طوری که به نظر می‌رسند هستند؟.....
۷۰	تغییرات زودگذر: چرا او این کار را انجام داد؟.....
۸۰	عادت‌های رفتاری در گستره زمان: چرا رفتار او این گونه است؟.....

۸۴	خلاصه
۸۵	برای حل این مسئله چه کار دیگری می‌توانم انجام دهم؟
۸۵	یادگیری راه‌حل‌های جایگزین
۸۵	یادگیری روش ارائه راه‌حل‌های جایگزین
۹۰	در زندگی واقعی
۱۰۱	خلاصه
۱۰۳	چه اتفاقی ممکن است بعداً بیفتد؟
۱۰۳	آموختن اندیشیدن درباره نتایج و عواقب امور
۱۰۴	آموزش اندیشیدن درباره نتایج رفتارها
۱۰۸	صحبت با والدین درباره نتایج
۱۰۹	در زندگی واقعی
۱۲۰	خلاصه
۱۲۱	آیا من امروز از روش حل مسئله استفاده کردم؟
۱۲۳	نقشه من چیست؟
۱۲۴	آموزش مهارت‌های لازم برای برنامه‌ریزی متوالی
۱۲۷	یکپارچه‌سازی گام‌های مختلف
۱۳۰	در زندگی واقعی
۱۳۶	خلاصه
۱۳۷	مراحل پیشرفته روش حل مسئله: تکمیل مهارت‌ها
۱۳۷	در موقعیت‌های ساختگی
۱۴۰	در زندگی واقعی
۱۴۶	غلبه بر ناامیدی
۱۴۹	تحمل انتظار در موقعیت‌های ساختگی
۱۵۰	انتظار کشیدن در زندگی واقعی
۱۵۱	خلاصه
۱۵۲	پرسش‌های والدین درباره روش‌های حل مسئله
۱۵۷	خلاصه
۱۵۹	ارزیابی روش حل مسئله
۱۵۹	سؤال‌های مربوط به مشکلات کودکان و نوجوانان
۱۶۵	پاسخ‌های مربوط به مشکلات کودکان و نوجوانان

سخنی با شما

هدف از انتخاب این مجموعه، آموزش نحوه صحیح ارتباط و گفت‌وگوی والدین با فرزندان به روش حل مسئله است. روشی که به نوجوانان ما می‌آموزد چگونه بیندیشند تا بتوانند برای حل مشکلات خود تصمیم بگیرند.

والدین اولین و نافذترین معلمان فرزندان هستند. پاره‌ای از روان‌شناسان معتقدند که اثر تربیتی والدین در شکل‌دهی شخصیت و نگرش فرزندان به منزله وراثت ثانوی است. یعنی همان‌گونه که خصوصیات جسمی افراد وابسته به خودآورده‌های زیستی و میراث ژنتیکی آنها می‌باشد، ویژگی‌های رفتاری و خصوصیات روانی فرزندان نیز متأثر از الگوها و روش‌های تربیتی والدین است.

بعد از اجرای کارگاه‌های آموزشی والدین در سال‌های ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ تحت عنوان "تربیت کودکانی که می‌اندیشند" با استقبال تعداد زیادی از مادران مواجه شدیم که در جستجوی این برنامه برای سنین بالاتر نیز بودند. علاوه بر این با توجه به تغییرات رفتاری مثبتی که در والدین و کودکان ۴ تا ۷ ساله شاهد بودیم، بر آن شدیم تا در پی مجموعه دیگری برای سنین نوجوانی باشیم. لذا با انجام یک بررسی جامع علمی از برنامه‌های آموزش والدین، این مجموعه تحت عنوان "تربیت نوجوان اندیشمند" نوشته می‌رود. بی‌شور در دستور کار پژوهشی قرار گرفت. فعالیت‌های این برنامه برای نوجوانان ۸ تا ۱۲ ساله طراحی شده است و والدین می‌توانند با بهره‌گیری از آن به فرزندان خود کمک کنند تا مشکلات خود را در ارتباط با سایر افراد حل کرده و راه را برای حل مشکلات در آینده هموار سازند.

پس از ترجمه این طرح، مسائل فرهنگی در آن لحاظ و از نظر کارشناسی به‌صورت دقیق و علمی بررسی شد. سپس این برنامه به‌صورت آزمایشی در مؤسسه فرهنگی تربیت نوین (پژوهشکده استاد روزبه) برای گروهی از والدین اجرا شد.

امیدواریم که "تربیت نوجوان اندیشمند" بتواند به والدین کمک کند تا با روش‌های تربیتی نوین آشنایی پیدا کنند و در این مسیر جدید تربیتی، لحظاتی پربار را در پیش روی داشته باشند. در خاتمه لازم است از زحمات خانم‌ها ریما آرتونیان، دکتر هانیه شیرازیان و دکتر اکرم پرند و همچنین همکاران مؤسسه فرهنگی تربیت نوین (پژوهشکده استاد روزبه) و کانون اسلامی انصار که در مراحل مختلف فعالیت‌های پژوهشی این مجموعه ما را یاری کرده‌اند، سپاس‌گزاری کنیم.

دکتر محسن شکوهی یکتا

دانشیار دانشگاه تهران

پیش‌گفتار

به هنگام نوشتن کتاب "تربیت کودکانی که می‌اندیشند" نمی‌دانستیم که آیا والدین کودکان ۳ تا ۷ ساله روش حل مسئله را همان طور که فکر می‌کردیم، برای خود مفید خواهند یافت یا نه. پاسخ "بله!" خیره‌کننده بود. این کتاب نه فقط در سال ۱۹۹۶ برندهٔ جایزهٔ کتاب منتخب والدین شد بلکه بسیاری از والدین طی یادداشت‌هایی اظهار می‌داشتند که وقتی می‌دیدند فرزندان کم سن و سالشان می‌توانند دوراندیشی را یاد بگیرند و مشکلاتشان را خود، برطرف کنند چقدر خوشحال و حیرت‌زده بودند.

وقتی کودکان، خود مشکلاتشان را برطرف می‌کنند، رفتارشان به شیوه‌های بسیار مثبتی تغییر می‌یابد و والدینی که روش حل مسئله را دنبال می‌کردند، از کاهش رفتارهای مشکل آفرین فرزندان‌شان خبر دادند. آنها همچنین به بسیاری از تغییرات دیگر نیز اشاره کردند، از جمله:

- هم اکنون پسر از کرانه‌ها دیگر نمی‌ترسد. او یاد گرفته است که به آنها ملحق شود نه اینکه از آنها فرار کند.
- دخترم دیگر فقط به خود فکر نمی‌کند. اکنون واقعاً به نظر می‌رسد که او به احساسات دیگران در شرایط و اوضاع خاص توجه می‌کند.
- فکر نمی‌کردم روش حل مسئله برای من مفید باشد. دوست داشتم برای پسر توضیح دهم که چرا باید بعضی کارها را انجام دهد ولی او پدیرا نبود، اما اکنون به یکدیگر بیشتر احترام می‌گذاریم. قبلاً وقتی با او صحبت می‌کردم از کنارم دور می‌شد. او هرگز یک کلمه از حرف‌هایم را گوش نمی‌داد، اما در حال حاضر به یکدیگر گوش می‌دهیم.

شاید از همه خوشایندتر، این بود که والدین دریافتند همگام با فرزندان تغییر می‌کنند.

- قبل از روش حل مسئله امیدوار بودم فرزندم اطاعت کردن را یاد بگیرد. اکنون خوشحالم که او یاد گرفته است به تنهایی تصمیمات خوبی اتخاذ کند.
- ابتدا می‌ترسیدم که به او اجازه دهم به تنهایی تصمیم‌گیری کند. اکنون برای اتخاذ تصمیمات خوب بیشتر به او اعتماد می‌کنم.
- این روش باعث می‌شود دربارهٔ کاری که انجام می‌دهم فکر کنم.
- فهمیدم تنها فردی نیستم که مشکلاتی دارد. اکنون مشکلات فرزندم را بهتر درک می‌کنم. می‌بینم که فرزندم احساساتی دارد و او نیز نسبت به احساسات من آگاه‌تر شده است.
- همیشه فکر می‌کردم با تصمیم‌گیری برای فرزندم از او حمایت می‌کنم. اکنون می‌بینم که با اجازه دادن به او برای تصمیم گرفتن، بهتر از او حمایت می‌کنم.

همچنان که ملاحظه می‌کنید، روش حل مسئله نه فقط به کودکان کمک می‌کند که واضح‌تر فکر کنند، بلکه روابط را گسترش می‌دهد، اعتماد را بنا می‌کند و والدین و فرزندان را نسبت به هم مطمئن‌تر می‌سازد. کودکی که از سال‌های اولیه زندگی یاد می‌گیرد، مشکلاتش را حل کند، این کار را همچنان ادامه می‌دهد. اما نکته حائز اهمیت این است که به هنگام رشد، کودکان در تصمیم‌گیری با چالش‌های جدیدی مواجه می‌شوند. هنگامی که یک کودک پیش‌دبستانی می‌تواند مشکلات خود را به هنگام مشاجره با یک دوست بر سر اسباب‌بازی حل کند، همچنان که بزرگ می‌شود، می‌تواند مسائل بزرگ‌تر نظیر سوء استفاده یک دوست را نیز حل نماید.

تمامی مسائل یاد شده موجب شد تا به نوشتن کتاب حاضر تصمیم بگیریم. در این کتاب توضیح می‌دهیم که چگونه کودکان بزرگ‌تر یعنی ۸ تا ۱۲ ساله‌ها می‌توانند از مهارت‌های حل مسئله در مجموعه شرایطی که آنها در مدرسه، خانه و با دوستانشان مواجه می‌شوند، استفاده کنند. این کتاب، مهارت‌هایی را که در اولین کتاب آمده است بیشتر توضیح می‌دهد و مهارت‌های تازه‌ای که می‌تواند رفتار کودکان را از ابتدای ۸ سالگی هدایت کند، معرفی می‌نماید.

خوشبختانه روش حل مسئله تا حد زیادی تعمیم‌پذیر است و می‌توان در سال‌های ابتدایی و پیش‌دبستانی از آن استفاده نمود. در حقیقت ۸ تا ۱۲ سالگی زمان ویژه‌ای است و فرصت منحصر به فردی را در اختیار خانواده‌ها قرار می‌دهد. این سال‌ها بسیار قابل‌توجه وجود آمدن طغیان‌های نوجوانی است یعنی زمانی که ممکن است والدین برای گفت‌وگو در شرایط خاص با مشکلات بیشتری مواجه شوند.

چه یک خانواده حلال مشکل با تجربه باشد یا نه، از این روش برای اولین بار استفاده می‌کنید، کتاب حاضر ارزشمندی خود را ثابت می‌کند. این کتاب به پاسخ به پرسش "چگونه فرزندم می‌تواند یاد بگیرد که مشکلات حال و آینده خود را حل کند؟" به شما کمک می‌کند.

برای تبدیل شدن به یک خانواده حلال مشکل هرگز دیر نیست.

مقدمه

اگر از والدین کودکان ۸ تا ۱۲ ساله بپرسید که چه چیزی آنها را بیشتر نگران می‌کند، احتمالاً به این نتیجه می‌رسید که آنها در مسائل متعددی نگرانی‌های مشترکی دارند. برخی از این نگرانی‌ها به نقل از والدین چنین هستند:

- می‌خواهم پسر دوستان خوبی بیابد و از جمع دوستان ناشایست به دور باشد.
- از پرداختن زود هنگام فرزندم به امور جنسی نگرانم.
- نمی‌خواهم پسر از خشونت به عنوان راه‌حلی برای مسائل استفاده کند.

کودکان نیز نگرانی‌های خاص خود را دارند. اگر از دانش‌آموزان کلاس پنجم بپرسید که هنگام ورود به مقطع راهنمایی بیشتر نگران چه چیزی هستند، به احتمال زیاد، نکات مشابهی را ذکر خواهند نمود. به طور مثال:

- از اینکه دانش‌آموزان قوی‌تر به من زور بگویند، نگرانم.
- نمی‌خواهم برای انجام کاری تحت فشار قرار گیرم.

یک احساس نگرانی مشترک در میان تمامی این مسائل وجود دارد. چیزی که والدین برای کودکان خود می‌خواهند و آنچه کودکان برای خود در نظر دارند، این است که بتوانند تصمیمات خوبی بگیرند و مشکلات را حل نمایند، حال چه در زمانی که این مشکلات در میان کودکان هم‌سن و سال ایجاد شود یا با معلمان و والدین پیش آید.

چه چیزی به کودکانی که وارد سنین ۸ تا ۱۲ سال می‌شوند کمک می‌کند تا انتخاب‌های درستی در زندگی خود داشته باشند؟ در این راستا می‌توانیم مجموعه‌ای از مهارت‌های خاص را به آنها آموزش دهیم تا قادر به حل مشکلات باشند.

در اینجا به شرح مختصری درباره این مهارت‌ها می‌پردازیم.

- **درک احساسات دیگران و نقطه نظر آنها،** این مهارت به کودکان این امکان را می‌دهد تا متوجه شوند که احساس و تفکر افراد نسبت به یک موضوع خاص، ممکن است یکسان نباشد.
- **درک انگیزه‌ها،** این توانایی را به کودکان می‌دهد تا متوجه شوند که ممکن است افراد برای انجام هر کاری در مدت زمان معین، انگیزه و دلیل خاصی داشته باشند و همچنین دلایل پنهانی می‌تواند زمینه‌ساز رفتار آنها در طی زمان باشند.
- **یافتن راه‌حل‌های دیگر،** این مهارت کودکان را تشویق می‌کند تا درباره تمامی گزینه‌های موجود فکر کنند.

- **درنظر گرفتن عواقب و نتایج امور**، کودکان را تشویق می‌کند تا درباره آینده نیز فکر نمایند.
- **برنامه‌ریزی متوالی**، این مهارت کودکان را تشویق می‌کند تا بر اساس ترتیب درستی برنامه‌ریزی کنند و طی آن موانع بالقوه را شناسایی و زمان بندی را نیز درنظر گیرند. به‌طور مثال بدانند که حل مشکلات به زمان نیاز دارد و بعضی از موقعیت‌ها از سایر مواقع برای انجام دادن عملی مناسب‌ترند.

آموزش این مهارت‌ها در واقع اساس "تربیت نوجوان اندیشمند" را پایه‌ریزی می‌کند. این کتاب حاوی فعالیت‌ها و گفت‌وگوهای ویژه‌ای است که می‌توانید آنها را برای پاسخگویی به مشکلات فرزندتان به کار گیرید؛ روشی که پویایی خانواده شما را تغییر می‌دهد و کودکانی تربیت می‌کند که اعتماد به نفس دارند، تطابق اجتماعی خوبی دارند و به لحاظ احساسی بسیار هوشمندند. همچنان که آقای دانیل گولمن^۱ در کتاب خود، هوش هیجانی^۲، به گونه‌ای شیوا بیان می‌کند، برای اینکه کودکان بتوانند تصمیمات خوبی در مدرسه، خانه، زمین بازی و در تمامی روابط خود با دیگران اتخاذ نمایند، باید توانایی درک احساسات خود و دیگران را داشته باشند.

هیچ‌کس دوست ندارد^۳ فرزندش آغازگر دعوایی باشد، سبب آزار و اذیت دیگران شود یا به کودکان ضعیف‌تر (به لحاظ جسمانی) زور بگوید. همچنین هیچ یک از والدین نمی‌خواهند فرزندشان قربانی چنین اعمالی شود. با این حال بیشتر دعوای کودکان، طبیعی و عادی هستند. در واقع، همچنان که خاتم لین کاتز^۴ و همکارانش به این نکته مهم اشاره می‌کنند که کودکان ۸ تا ۱۲ ساله می‌توانند مولد نیز باشند. آنان قادرند درس‌های مهمی را از اختلافات بی‌وزنند به‌طور مثال، دوستان و آشنایان آنها درباره بعضی از امور، تفکر و احساسات متفاوتی دارند و همچنان که بزرگتر می‌شوند می‌توانند رفتارهای افراد را بهتر درک کنند. کودکان زمانی که این مطلب مهم را درک کردند، آماده خواهند بود تا به راه حل‌های بیشتری برای حل مشکلات بیندیشند.

بر اساس تحقیقات ۲۵ ساله نویسنده این کتاب، رابطه بسیار نزدیکی میان توانایی حل مشکلات و احساس رضایت وجود دارد. جهت روشن شدن نظر نویسنده به مثال ذیل توجه کنید:

سعید ده ساله، برادر کوچک‌ترش را که در حال اذیت کردن او بود، کتک زد. زمانی که از او پرسیدند: بعداً چه اتفاقی افتاد؟ سعید در جواب گفت: "او هم در مقابل، من را کتک زد؛ ولی برای من مهم نیست."

مجید ده ساله نیز، برادر کوچک‌ترش را کتک زد. زمانی که از او سؤال شد که بعداً چه اتفاقی افتاد، مجید در جواب گفت: "او گریه کرد و احساس بدی به من دست داد."

فرق میان این دو کودک در چیست؟ سعید پسر پرخاشگری است که افراد با توانایی جسمانی کمتر را در کلاس و مدرسه آزار می‌دهد. او معمولاً احساس عصبانیت و سرخوردگی می‌کند و معمولاً طوری رفتار می‌کند که برایش مهم نیست بعداً چه اتفاقی می‌افتد یا دیگران چه احساسی دارند. مجید، پسری است که به خوبی، خود را تطبیق می‌دهد و از لحاظ اجتماعی، فرد شایسته‌ای است. او به ندرت کسی را کتک می‌زند،

1. Daniel Goleman
2. Emotional Intelligence
3. Lynn Katz

برای اینکه او قادر است روش های دیگری را بیابد تا از طریق آنها احساسات خود را بیان کند، اما او نیز لحظه هایی را تجربه می کند که کنترل خود را از دست می دهد.

کودکانی همچون مجید، که به احساسات خود توجه می کنند و توانایی درک احساسات و موقعیت های دیگران را نیز دارند، در حل ناسازگاری هایی که روزانه پیش می آید، موفق ترند و نسبت به کودکانی همچون سعید که قادر به این اعمال نیستند، توانایی بیشتری برای برخورد با افراد دیگر دارند.

زمانی که کودکان می توانند خود و دیگران را درک کنند، این توانایی را هم خواهند داشت که:

- برای به دست آوردن مطلوب خود صبر کنند.
- در صورتی که آنچه را دوست دارند به دست نیاورند بر سرخوردگی خود غلبه کنند.
- با کودکان هم سن خود سازگاری بیشتری داشته باشند.
- رفتارهای پرخاشگرانه خود را کنترل کنند.
- در مقابل فشارهای وارد آمده از طرف همسالان خود مقاومت کنند.

اما فواید شایستگی اجتماعی را احساسی در این گزینه ها خلاصه نمی شود. کودکانی که از احساسات خود آگاهی دارند و توانایی همدردی، حتی تصور احساس و موقعیت دیگران را دارند ممکن است توانایی متوقف کردن خود، در هنگام حمله به دیگران را داشته باشند. زیرا احساس فرد مقابل را درک می کنند، یا درد او را می فهمند و اگر مهارت لازم برای حل آن مشکل را داشته باشند، ممکن است مایل باشند تا به شخص دیگری که مضطرب است کمک نمایند.

این کودکان به احتمال زیاد توانایی مشارک و رعایت نوبت دیگران را دارند و از خود رفتارهای اجتماعی دیگری همچون همکاری نیز نشان خواهند داد. کسانی که شکلات را به خوبی برطرف می کنند، با احتمال کمتری در مقابل اشخاص یا مشکلاتی که توانایی حل آن را ندارند، قیپ نشینی می کنند. آنها بهتر می توانند از حق خود دفاع کنند و ترس کمتری از همسالان خود دارند. بر اساس اطلاعات به دست آمده از آقایان لئونارد ارون^۱ و ال. راول هیوزمان^۲ کودکانی که رفتارهای اجتماعی را آموزش نمی یابند به احتمال زیاد در آینده رفتارهای غیر اجتماعی از خود نشان خواهند داد.

به علت اینکه کودکان گوشه گیر، مشکلاتی در کلاس به وجود نمی آورند، معمولاً به آنها توجه نمی شود در حالی که نباید به این گونه افراد بی توجهی کرد. کودکان گوشه گیر، احساسات خود را در درون خود حفظ می کنند و در بیان احساسات خود ناتوان هستند.

بنا به گزارش آقای کینیث رابین^۳ کمبود این مهارت ها می تواند باعث ایجاد افسردگی شود. به نظر آقای ملوین لی^۴ و همکارانش، گوشه گیری می تواند حتی باعث گرویدن کودک به سمت رفتارهای تند و خشن

1. Leonard Eron
2. L. Rowell Huesmann
3. Kenneth Rubin
4. Melvin Lee

شود. گوشه‌گیری اجتماعی چیزی نیست که به‌صورت طبیعی در طی مراحل رشد از بین برود. این کودکان به جامعه‌ای که خود را از آن کنار می‌کشند، نیاز بسیاری دارند.

کتاب "تربیت نوجوان اندیشمند" برای کودکانی همچون سعید، مفید است که در سازگاری با دیگران در خانه و مدرسه دچار مشکلاتی هستند؛ همچنین برای افرادی نظیر مجید که در حال پیشرفت می‌باشند ولی به اصلاح و بهبود مهارت‌های خود در حل مشکلات نیاز دارند. کودکان در هر مرحله‌ای از مهارت حل مسئله قرار داشته باشند، این امکان همیشه وجود دارد تا نسبت به وضعیت فعلی خود پیشرفت کنند. روش حل مسئله به کودکان بیش فعال و دارای نقص توجه نیز کمک می‌نماید.

بر اساس تحقیق خانم بونی ابرسون^۱، این شیوه حتی برای افرادی که به‌صورت ناگهانی و غیر قابل پیش‌بینی دچار رفتارهای پرخاشگرانه می‌شوند قابل انطباق است. این مطلب در کتاب آموزنده آقای راس گرین^۲ با نام "کودک در حال انفجار" نیز آمده است. درحین خواندن این کتاب، می‌توانید برنامه‌های گام به گامی را جهت حل ناسازگاری‌ها برای خود و فرزندتان بیابید.

-
1. Bonnie Abernson
 2. Ross Greene